

Er ref/dnr: Fi2022/02588

Vårt dnr: 2022/0026

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Stockholm 30 september 2022

Yttrande över promemorian Avskaffad avfallsförbränningskatt och slopad energiskattenedsättning för datorhallar.

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget om slopad energiskattenedsättning för datorhallar. Det är en viktig åtgärd för en mer effektiv energianvändning.
- Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget att slopa möjligheten till återbetalning av skatt på elektrisk kraft som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i datorhallar.
- Naturskyddsföreningen avstyrker förslaget om avskaffad avfallsförbränningskatt. I brist på mer verkningsfulla styrmedel mot fossila utsläpp från avfallsförbränning och ökad materialåtervinning fyller skatten en funktion, och skulle snarare behöva höjas.

Specifika synpunkter

Slopad energiskattenedsättning för datorhallar

Naturskyddsföreningen tillstyrker förslaget om slopad energiskattenedsättning för datorhallar. Vi delar promemorians bedömning att datahallarna måste ges ytterligare incitament att energieffektivisera. Ett borttagande av nedsättningen är ett mycket viktigt steg på vägen, och innebär att en klimatskadlig subvention avskaffas. Som utredningen konstaterar kan avskaffandet i sin tur frigöra el som kan användas till att minska klimatpåverkan i andra sektorer. Naturskyddsföreningen tillstyrker även förslaget att slopa möjligheten till återbetalning av skatt på elektrisk kraft som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i datorhallar.

I promemorian föreslås att datorhallar ska omfattas av det skatteavdrag om 9,6 öre/kWh som får göras av hushåll och tjänstesektor i vissa kommuner. Detta skapar incitament för datorhallarna att etablera sig i dessa kommuner, som främst är belägna i elområde ett och två. Dessa elområden har hittills karaktäriserats av produktionsöverskott, men detta kan förändras i och med den pågående industriella utvecklingen i norra Sverige. Den lokala effektsituationen och nätkapaciteten framgår emellertid inte av elområdesinledningen. I och med datorhallarnas stora elförbrukning bör det vid miljötillståndsgivning och nätanslutningsansökan beaktas var dessa kan fylla en funktion för elsystemet. Vid framtida etableringar av datorhallar anser Naturskyddsföreningen även att det skulle kunna ställas krav på viss andel egen förnybar elproduktion samt krav på lokalisering så att spillvärme från datorhallarna kan utnyttjas. Motsvarande bör gälla vid etablering av andra stora elförbrukare. Det kan även vara relevant med en analys av samhällsnyttan av olika investeringar för att nätbolagen ska kunna prioritera anslutningar med hög samhällsnytta.

Avskaffad avfallsförbränningskatt

Som skäl till att avfallsförbränningskatten ska tas bort anges risken för att skatten kan påverka effektsituationen negativt, då den kan minska tillgången på planerbar el. Det är viktigt att kunna hantera effekttoppar men Naturskyddsföreningen anser att det i första hand bör göras genom åtgärder som främjar ökad efterfrågefleksibilitet, inte genom åtgärder som riskerar att öka koldioxidutsläppen.

Det andra skälet till ett avskaffande anges vara avfallsförbränningskattens bristande effektivitet. Naturskyddsföreningen ser i detta sammanhang behov av skarpare styrmedel för att öka materialåtervinningen och minska avfallsförbränningen, inte minst av plast. Det krävs skarpare åtgärder tidigare i produkternas livscykel, såsom producentansvar och regler för produkters utformning. Utsorteringskrav och förbud mot förbränning av vissa avfallsfraktioner är också viktiga. För att minska det fossila innehållet i avfallet skulle exempelvis en råvaruskatt på plast av fossilt material, kunna bidra. De kvarvarande utsläppen bör dock också beskattas. Det är likaså viktigt att bibehålla prisrelationen mellan biobränslen och avfallsbränslen, för att undvika ökad avfallsförbränning. Avfallsförbränningskatten gör avfallsförbränning relativt sett dyrare än materialåtervinning och ger materialåtervinnare incitament att minska mängden så kallat sekundäravfall som uppstår i återvinningsprocessen. Den preliminära bedömningen är dock att skatten, i sin nuvarande utformning, sannolikt har liten effekt på graden av materialåtervinning (Skatteverket, 2021; SOU 2022:9). Med en högre skattenivå skulle däremot incitamenten skärpas. I Förbränningsutredningen (SOU 2017:83) angavs att nivån borde vara minst 650 kronor per ton.

I dagsläget är avfallsförbränningskatten det enda generella styrmedlet som syftar till att, i enlighet med avfallshierarkin, styra bort från avfallsförbränning. Avfallsförbränningskatten kan också ses som en skatt på förbränning av fossil plast. Skatten förväntas styra mot minskad kapacitet i avfallsförbränning, och i sin tur minskade växthusgasutsläpp i Sverige, om avfallsförbränningen väntas ersättas med fossilfri el- och värmeproduktion. Utredningen konstaterar att skattens avskaffande förväntas leda till sämre möjligheter att nå det nationella klimatmålet till 2045. I brist på andra verkningfulla styrmedel för ökad materialåtervinning och minskad avfallsförbränning bedömer Naturskyddsföreningen att avfallsförbränningskatten fortsatt fyller en funktion. Mycket tyder på att skatten snarare bör höjas.

Detta remissvar har utarbetats av Marit Widman, ledningsstrateg miljö- och samhällsekonomi i stab analys och påverkan vid rikskansliet.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

Johanna Sandahl
ordförande

David Kihlberg
chef för Klimat och Juridik

Kopia f k: